

POVZETEK

From silver seats to SilverCoaches

Barriers and opportunities for people aged sixty and over who work and volunteer in European sport organisations

Za športne klube

SPREMNI DOKUMENT K REZULTATU D2.1

SilverCoaches · Erasmus+ Sport · Project 101238139

119 nogometnih trenerjev, funkcionarjev in članov upravnih odborov, starih 60 let ali več, iz Finske, Poljske, Slovenije in Španije smo vprašali, zakaj ostajajo v svojih klubih. Večina je moških s povprečno starostjo 65 let, ki imajo ustrezno strokovno usposobljenost v športu in so **aktivno igrali nogomet**, preden so začeli delovati kot trenerji. **Štirje od petih** delujejo v klubih (društvih) z 20 ljudmi ali manj. Odgovorili so naslednje:

Še aktivni

Trije od petih še vedno vodijo treninge, med tistimi nad 70 let pa je to še vedno eden od dveh. Pri trenerjih, ki so sodelovali v raziskavi, se delo v nogometu pri šestdesetih letih ni končalo zaradi pomanjkanja povezanosti s klubom, temveč zaradi drugih življenjskih okoliščin in obveznosti. Predvidevanje, da se trener s starostjo preseli v pisarno, prepusti vodenje treningov mlajšim ter prevzame mesto v upravnem odboru, se v praksi ne potrjuje oziroma se to ne zgodi pred sedemdesetim letom starosti.

Trenersko delo jih ohranja dejavne

Trditve, s katerimi so se najbolj strinjali:

- navezanost na klub oziroma organizacijo
- ugled v športu
- še vedno dejavna (aktivna) trenerska vloga
- zavedanje, da lahko še nekaj dosežejo
- priznanje za opravljeno delo

Skoraj nihče ni nezadovoljen s svojim položajem, saj se le **3 od 119 vprašanih** strinjajo s trditvijo, da je z njihovo trenersko vlogo kaj narobe. Med petimi trditvami, s katerimi se najmanj strinjajo, pa sta neprijetno klubsko vzdušje in dolgčas.

Preden začne klub iskati razloge, kaj je narobe, je to dobro vedeti, saj je zelo malo znakov, ki bi kazali na težave.

Raziskava kaže, da gre pri zadržanju (ohranjanju) kadrov v klubu in pri njihovem zadovoljstvu za dve povsem različni nalogi: klub lahko ugodi vsaki pritožbi v korist trenerja, pa kljub temu nima zagotovila, da bo ta ostal v klubu. Tudi klubi, v katerih so trenerji močno navezani na klub, nimajo nobenega zagotovila, da bodo trenerji ostali in da ne načrtujejo odhoda.

Sliko spremeni to, ali je tam še kdo iste starosti

35 od 119 vprašanih je bodisi edina oseba v klubu, stara 60 let ali več, bodisi ne ve, koliko je v klubu takšnih oseb. **46 %** med njimi se nagiba k odhodu v primerjavi s **25 %** vseh ostalih. Ta podatek velja predvsem za manjše klube: skoraj tretjina teh klubov je takšnih, v katerih deluje 20 ljudi ali manj.

Ti dve skupini trenerjev si stojita nasproti in zahtevata različen pristop. Sedemnajst tistih, ki so edini ali ne vedo, koliko jih je v klubu, ima najšibkejšo vez s svojim klubom v primerjavi z drugimi v raziskavi. Poročajo tudi, da v klubu nihče nikoli ni preštel, koliko je starejših trenerjev, niti se s tem vprašanjem niso ukvarjali.

Osemnajst tistih, ki vedo, da so edini v klubu, ima najmočnejšo vez s klubom in hkrati najizrazitejšo težnjo po odhodu: v klubu so zadolženi za področja, ki jih nimajo komu predati.

Priznanje je tisto, kjer je še prostor

69 % anketirancev se strinja, da čuti močno navezanost na svoj klub, medtem ko se jih **47 %** strinja, da jim trenerska vloga daje družbeno priznanje. Gre za iste osebe, ki so odgovorile na obe vprašanji. Povezanost s klubom je skoraj soglasna, priznanje pa zaostaja za več kot 20 odstotnih točk — to pa je nekaj, o čemer odloča klub in kar lahko tudi ponudi. Priznanje tukaj pomeni nekaj konkretnjšega kot le pohvalo: pomeni, da je vloga trenerja jasno prepoznana, navedena v klubskih dokumentih, izpostavljena pri javnih nastopih kluba ter da ima trener svojo težo pri strokovnih odločitvah, v katere je vključen.

S klubom tekmuje tedenski urnik, ne denar

Od vseh 23 trditev je bil upad dohodka tista, ki so jo najmanj podprli. Dejansko si želijo **nadzor nad lastnim tedenskim urnikom**: potovanja, družina... to so stvari, ki jih vedno znova prelagajo. Klub finančno ne more tekmovati s pokojnino, lahko pa določi vadbeni in delovni urnik, ki zanesljivo velja, ko je enkrat postavljen. Želja trenerjev je, da se tekmovalna sezona zaključi takrat, ko je bilo obljubljeno. Prav tako je pomembno ohraniti trenersko vlogo, če je trener na primer odsoten tri tedne v februarju.

Telesna omejitev je nekaj, kar se predpostavlja, ne kar sami trenerji poročajo

Telesna omejitev je ovira, ki se za ljudi njihove starosti najpogosteje navaja — omenja jo **59 od 119 vprašanih**, medtem ko se jih le **15** strinja, da jim dejansko otežuje lastno delo. Večina navedenega je zunanja ocena o trenerjih te starosti, ne pa neposredno poročilo samega posameznika. Klub to sodbo ovrže s tem, kaj od teh trenerjev zahteva in kaj jim omogoča, potrdi pa jo vsakič, ko izvedbo fizičnega dela treninga prenese na koga drugega, ne da bi trener sam za to prosil.

Naslednji dve najpogosteje navedeni oviri sta tehnološki razkorak in stereotipi. Nobena od njiju pa se ne nanaša na trenerja samega: prva se nanaša na digitalna orodja, ki jih klub uporablja, druga pa na to, kar okolje vnaprej predpostavlja.

Kaj so povedali, ko nobena rubrika ni ustrezala

Dvajset od 119 vprašanih ni izbralo nobene od šestih vlog, ki jih je ponujal vprašalnik, temveč so vpisali svojo. Trinajst med njimi je navedlo funkcijo, ki je vprašalnik sploh ni predvidel. Deset od trinajstih opisuje delovanje znotraj kluba, ki se uvršča v pet področij:

- **Mentorstvo in spremljanje:** edina oblika vključenosti, ki zdrži kljub »slabemu kolenu« in polnemu tedenskemu urniku.
- **Vodenje organizacijske dela kluba:** na primer manjše nogometne šole ali mladinskega pogona — enote, ki je dovolj samostojna, da jo je mogoče v celoti zaupati eni osebi.
- **Operativno vodenje:** od zelenice do uprave kluba, kar klubi že dobro obvladajo.
- **Samostojno trenersko delo:** posameznik, ki je nadaljeval s trenerskim delom, a zapustil klub.
- **Delo z vrstniki (veterani):** edini odgovor v raziskavi, kjer starost trenerja velja za prednost oziroma strokovno odliko in ne za oviro.

Nobena od teh petih oblik delovanja od kluba ne zahteva ničesar, česar klub že ne bi imel: ekipe, ki že obstaja in potrebuje nekoga, ki jo vodi, mesta v klubski upravi, ki je že prosto, ali treninga, ki že poteka in bi se mu ob robu igrišča lahko pridružil izkušeni svetovalec.

Osem preostalih je na vprašanje o trenutnem statusu odgovorilo, da niso več aktivni trenerji: »zdaj upokojen, prej glavni trener in športni direktor«; »bil sem trener selekcije U12, zdaj nimam nobene povezave s klubom.« Dva pa sta navedla razlog, za katerega seznam ovir ni imel ustrezne rubrike: eden je poročal, da je odšel, ker vodstvo kluba ni želelo trenerja s slušnim vsadkom, drugi pa, da v klubu ni bil sprejet. Dva odgovora od 119 sicer nista statistični vzorec, a ju je vseeno vredno prebrati.

Štiri stvari, ki ne stanejo nič

- Prešteti, koliko ljudi, starih šestdeset let ali več, deluje v klubu, in se z njimi odkrito pogovoriti.
- Povezati trenerja, ki je v svojem klubu edini v tej starostni skupini, s stanovskim kolegom v drugem klubu.
- Trenersko vlogo pisno opredeliti, da uradno obstaja tudi takrat, ko njen nosilec ni fizično prisoten.
- Določiti stalen in zanesljiv delovni ter vadbeni urnik, ki se ne spreminja nepričakovano.

SPREMNI DOKUMENT K REZULTATU D2.1 · avgust 2026

Projekt se v Delovnem sklopu 2 zavezuje izključno k raziskovalnemu poročilu, ne k njegovemu povzetku. Ta dokument torej ni rezultat projekta: je branje Rezultata D2.1, *From silver seats to SilverCoaches. Barriers and opportunities for people aged sixty and over who work and volunteer in European sport organisations*, napisano za enega naslovnika. Vsaka številka in trditev v njem izhaja iz tega poročila, ki ostaja uradni vir.

Konzorcij: Towarzystwo Sportowe Iron Man (Poljska, koordinator), Medobčinska nogometna zveza Maribor (Slovenija), Svenska Finlands Idrottsförbund r.f. (Finska), Universidad del País Vasco / Euskal Herriko Unibertsitatea (Španija).

Sofinancira Evropska unija. Izražena stališča in mnenja so izključno stališča in mnenja avtorja(-ev) ter ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Niti Evropska unija niti organ, ki je dodelil sredstva, zanje ne moreta biti odgovorna.